

Nota archeologie

Herk-de-Sad, Rummenweg 98-100

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Projectcode: 2019F103

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

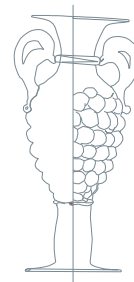
Verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., WIJNEN, J. en JANSSEN, J., (2019), Herk-de-Stad, Rummenweg 98-100, nota archeologie, Haast-rapport 2019-37, D/2019/12654/37

Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1 - B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018
e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/37

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

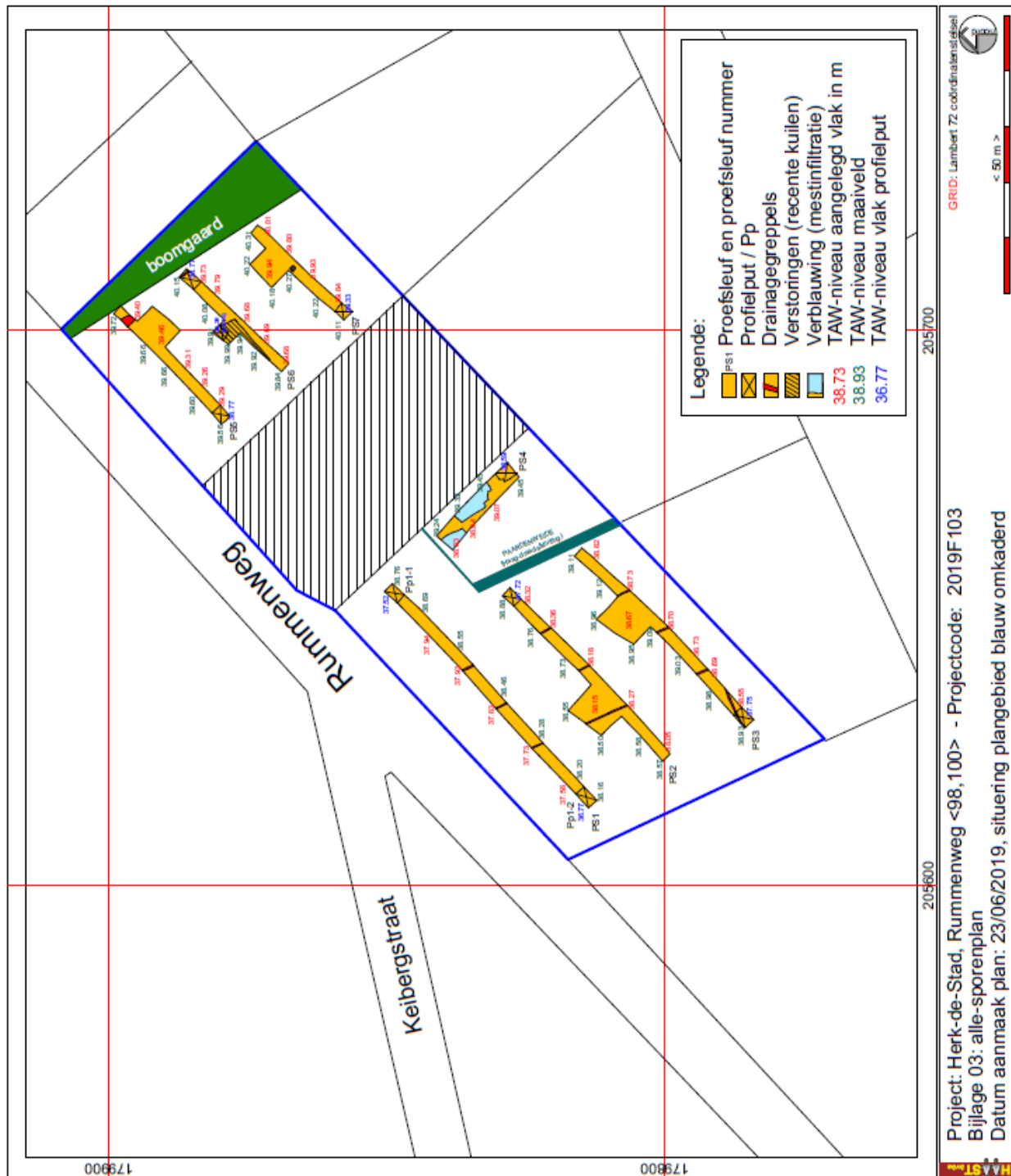

COVERFOTO: *Opname van het projectgebied, proefsleuf 3 d.d. 20-06-2019*

INHOUD

1. Beschrijvend gedeelte	p.3
2. Bouwprogramma	p.4
3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek	p.4
4. Assessment van het terrein	p.5
5. Gemotiveerd advies	p.6
6. Figurenlijst	p.7

Fig. 1: Allesporenplan projectcode 2019F103, Herk-de-Stad, Rummenweg <98-100>

1. Beschrijvend gedeelte

Administratieve gegevens

Projectcode:	2019F103
Naam erkende archeoloog:	Rik van de Konijnenburg
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Locatiegegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11222
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11222
Kadastergegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11222
Topografische kaart:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11222
Alle betrokken actoren:	Rik van de Konijnenburg (erkend archeoloog), Joan Janssen (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	Rik.vandekonijnenburg@telenet.be , 0496 209 018

2. Bouwprogramma

De eigenaar van gronden aan de Rummenweg, links en rechts van de huisnummers 98 en 100 wenst de gronden te verkavelen in 5 bouwloten. Conform het gewestplan is een zone van 50 m vanaf de straat woonuitbreidingsgebied. De verkaveling is in die zin in oppervlakte beperkt tot de zone voorzien voor woningen. De achterliggende loten 3, 4, 9, 10 en 11 op het verkavelingsplan, dienen behouden te blijven als landbouwgebied. Er worden geen nutsleidingen aangelegd aangezien de loten grenzen aan een uitgeruste weg, de Rummenweg.

Het projectgebied is opgedeeld in twee delen; een oostelijk en een westelijk gedeelte. Het centrale deel met de huisnummers 98 en 100 vormt lot 5 van de verkaveling en kan uitgesloten worden van het projectgebied aangezien dit lot onaangeroerd blijft. De loten 1 en 2, elk 950 m² groot, totale oppervlakte 1900 m², omvatten de huidige kadastrale percelen 352H2 en 352K2 en vormen het oostelijke deel van de verkaveling. Het westelijke deel wordt verkaveld in drie bouwloten, lot 6, 7 en 8. De oppervlaktes van deze loten bedragen respectievelijk 1000m², 1000m² en 1329 m², samen 3329 m². De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 5229 m².

3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek

Afweging noodzaak verder onderzoek

In eerste instantie wordt nagegaan of een verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem noodzakelijk is, omdat de opsporing van archeologische sites bij voorkeur gebeurt via een zo miniem mogelijke verstoring van de bodem. Indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem de afwezigheid van een archeologische site niet kan staven, wordt overgegaan naar een vooronderzoek met ingreep in de bodem. In geval de aanwezigheid van een archeologische site wordt bevestigd, dient men te proberen die *in situ* te bewaren. Indien dit niet mogelijk is, dient men over te gaan tot een opgraving.

Advies:

De meest aangewezen manier om het terrein landschappelijk en archeologisch te waarderen is om inzien een **landschappelijk bodemonderzoek** eventueel – afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek - gevolgd door een plangebieddekkend **proefsleuvenonderzoek** door middel van parallelle proefsleuven van 2 m breed over de volledige oppervlakte van het terrein. De topografische en bodemkundige situering van het terrein is in deze bepalend om toch een onderzoek uit te voeren en bijkomend, door deze bureaustudie kan de totale afwezigheid van archeologische sporen niet éénduidig aangetoond worden.

4. Assessment van het terrein¹

Het plangebied ligt in zandlemen. Het zandleemgebied is het overgangsgebied tussen het voorkomingsgebied tussen dekzanden en lössafzettingen, maar wordt van zichzelf niet tot een bepaalde Formatie gerekend. De afzettingen zijn net als de dekzanden en lössafzettingen voornamelijk in het Weichseliaan afgezet.

Binnen de maximaal verkende diepte zijn geen zandlemen aanwezig die niet of weinig beïnvloed zijn door de bodemvormende processen. Bij een onverstoord of weinig verstoord bodemopbouw is grijsbruin, zwak humeuze zandleem met vaak wat grindstenen en andere bijmengingen zoals baksteen en houtskool aanwezig. Vervolgens is tot 50 à 65 cm diepte lichtbruin of witgrijs, bruin gevlekte zandleem met wat grindstenen aanwezig. Deze horizont representeert de E-horizont. Vanaf 50 à 65 cm tot de maximaal verkende diepte van 130 cm diepte is tenslotte (al dan niet licht)oranjebruine (sterk roestig) met bleke vlekken of lichtgrijze zandleem of in één enkel geval (profielkolom P1 van Sleuf 1) lemig zand aanwezig. Deze tot grote diepte ontwikkelde horizont representeert een verbrokkelde textuur B-horizont (Bt-horizont). De Bt-horizont kan ontwikkeld zijn tot een diepte van ca. 2 m qua grootteorde.

In de profielkolom van sleuf 5 tot tenminste 50 cm diepte een humeuze bovengrond aanwezig, waarin door elkaar heen verschillende gekleurde, van enigszins meer of minder humeuze lenzen zichtbaar zijn. Deze humeuze bovengrond is ontstaan door groot grondverzet, mogelijk te wijten aan de omschakeling van boomgraad naar maïsveld. In sleuf 6 ligt een drainagebuis ter hoogte van de profielkolom op ca. 1 m diepte. Daar is de bodemopbouw tot ca. 120 cm diepte verstoord.

Er werden 7 proefsleuven aangelegd waarvan 6 proefsleuven noordoost – zuidwest georiënteerd, parallel aan de Rummenweg, en één proefsleuf werd, omwille van de terreinomstandigheden (cfrt

---

¹ De verwijzingen naar figuren zijn de figuren opgenomen in de nota archeologie.

punt 1.3.1, nota archeologie) noordwest – zuidoost georiënteerd. De sleuven 2, 3, 5, 6 en 7 werden uitgebreid met kijkvensters/volgvensters, proefsleuf 4 werd 4 m breed aangelegd.

In geen enkele van de aangelegde sleuven werden archeologisch waardevolle of interessante sporen aangetroffen. De sporen die werden aangetroffen kunnen allemaal beschouwd worden als recent tot zeer recent van oorsprong en zijn allemaal te koppelen aan landbouwactiviteit. Op het alle-sporenplan, fig. 4, werden de recente ingrepen in de bodem/verstoringen aangeduid in rode lijntekening wat betreft de drainagebuizen en gearceerd in de proefsleuf als het om een recente kuil/afvalkuil gaat.

In proefsleuf 4 werd een vrij grote verblauwing van de bodem aangetroffen. Dit is te verklaren door jarenlang afdekken van de grond en het opstapelen van stalmest op die plaats en het doorsijpelen in de ondergrond van gier. Deze verblauwing hangt samen met het feit dat vlak naast het terrein waar proefsleuf 4 werd aangelegd een kleine paardenstal staat. In de “verblauwde” zones werden ook stukjes baksteen aangetroffen, restanten van snelbouwbaksteen en volle bakstenen.

Centraal in proefsleuf 7 werd een kleine afvalkuil aangetroffen met (zeer) recent afval; blikjes, glas, metaalresten, plastic en porselein.

In proefsleuf 6 werd een quasi rechthoekig spoor aangetroffen, met een vulling licht grijs van kleur en sporadisch een baksteenfragmentje. Door de aanleg van een volgvenster werd het spoor ook deels gecoupeerd en daaruit blijkt het te gaan om een kuil met een vlakke bodem. “ooggetuigen” wisten ons te vertellen dat op die plek ooit een kleine maïskuil werd aangelegd. Op een foto uit 2009, gecapteerd van Google Streetview zijn de stoppels nog zichtbaar van een maïsveld.

5. Gemotiveerd advies

Volgend op het bureauonderzoek <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/11222> werd op het terrein aan de Rummenweg 98-100 een archeologisch proefputten- en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Uit het archeologisch onderzoek bleek dat het terrein geen enkel waardevol archeologisch spoor opleverde noch enig archeologisch interessant artefact. Er zijn sporen aangetroffen van bodemverstoringen, maar de impact daarvan op de oorspronkelijke bodemopbouw was niet van die aard dat op basis van het landschappelijk onderzoek al onmiddellijk verder archeologisch onderzoek kon uitgesloten worden. Derhalve werden meteen ook proefsleuven aangelegd, maar ook die leverden geen enkel resultaat op.

Algemeen kan gesteld dat het terrein gelet op de afwezigheid van archeologisch interessante sporen en archeologica kan vrijgesteld worden van verder archeologisch onderzoek.

Advies:

Op basis van de gegevens uit het archeologisch proefsleuvenonderzoek kan derhalve besloten worden dat het projectgebied geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering. Het projectgebied kan daarom vrijgegeven worden van verder archeologisch onderzoek.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

6. Lijst met afbeeldingen

COVERFOTO: *Opname van het projectgebied, proefsleuf 3 d.d. 20-06-2019*

Fig. 1: Allesporenplan projectcode 2019F103, Herk-de-Stad, Rummenweg <98-100>